СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК 17-го КВІТНЯ 1951. No. 89. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, APRIL 17, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПАРТІЙНА ВОРОЖНЕЧА МАЛІЄ

РІШИЛИ ПРИЙНЯТИ МЕКАРТУРА У КОНҐРЕСІ

Вашинґтон, 15 квітня. — У Готелю Статлер зібралися провідники Демократичної партії на особисту зустріч з президентом Труманом, як своїм головою, щоб порозумітися в справі партійної політики після найновіших подій. Президент виголосив до них промову, і з притиском заявив, що він не дбає, що з ним станеться особисто, коби тільки втримати мир. Дальше сказав, щоб демократи пробували навернути республіканців та інших громадян „до правди і до фактів" у справі переміни на Далекому Сході, а потім натякнув на свою промову з попереднього дня, виголошену на обіді в в честь Джеферсона, „яку треба було виголосити," бо вона відносилася до засад, на яких прийшло до відправи ген. МекАртура з його становища верховного команданта на Далекому Сході. Після вступної промови Труман розмовляв особисто, подаючи руку гостям, кожному зокрема.

Підготова до прийняття МекАртура на спільнім зібранні Конґресу.

З уваги на велику популярність ген. Доґлеса МекАртура демократичні конґресові провідники, за одобренням президента Трумана, порозумілися з представниками Республіканської партії в Конґресі, щоб запросити генерала з промовою на спільнім засіданні обох конґресових палат в четвер після полудня. Обі партії погодилися, щоб у промовах обговорювати тільки різниці в поглядах на американську політику на Далекому Сході, виключаючи особисту критику осіб, які цю політику складають. Заки генерал приїде до Вашинґтону, його привітають у Сан Франсіско, а після виголошення промови в Конґресі, він поїде на прийняття в Ню Йорку у п'ятницю. Такі привитання дадуть нагоду патріотично настроєним громадянам згладнити партійну ворожнечу, яка спалахнула безпосередньо після відставки МекАртура, а звернути увагу на загальні справи.

АРТИСТИ ПЛАТИЛИ 4 ПРОЦЕНТ ВІД СВОЄЇ ПЛАТНІ КОМУНІСТАМ

Вашинґтон. — Ричард Дж. Коллінс, фільмовий письменник з Голівуду, якого затягнули комуністи до своєї партії негайно з покінченням війни, признався перед комісією неамериканських діянь палати репрезентантів, що він стратив 5,000 годин часу на різнородні партійні засідання й вияснення комуністичних засад та крутійств. Вкінці йому це так осттогидло, що він їх покинув. Він виявив, що до партії належали різні визначні фільмові артисти й письменники, подаючи їх імена. Перед десяти днями письменник Пол Джаріко пригадував йому, що він не сміє виявити комісії імен інших письменників і зажадав від нього слова, що він не зрадить його. В комісії Коллінс назвав Джаріка, пояснюючи недискретність тим, що Джаріко відмовився відповісти, чи піде воювати проти Росії, коли б Америка опинилася з нею у війні. Він виявив, що голівудські артисти платять казочні суми комуністам у формі членських вкладок, а зокрема доплачують ще на різні потреби по 4 відсотки від своєї чистої платні.

ЗРЕЗИҐНУВАЛА СТЕНОТИПІСТКА В БІЛОМУ ДОМІ

Вашинґтон. — Лоретта Йонґ, стенотипістка в Білому Домі, яка призналася, що дістала футро вартости $9,540 від апліканта, який хотів дістати позичку від Фінансової Корпорації Відбудови, де її чоловік був урядовцем, зрезиґнувала зі свойого становища. Протекційну систему витягнула на денне світло сенатська слідча комісія місяць тому, одначе стенотипістка залишилася при своїй праці. Секретар Білого Дому каже, що пані Йонґ як причину своєї резиґнації подала бажання присвятити більше часу на домашні обов'язки.

ГЕН. ГЕРШІ ЗАПЕВНЯЄ МОЛОДЬ ПРО МОЖЛИВІСТЬ СТУДІЙ У КАЛЕДЖІ

Вашинґтон. — Директор поборової служби ген. Луїс Герші заявив, що кожний пересічний студент, який покінчить цього року середню школу („гайскул"), може робити підготову вступити на університетські студії восені і закінчити принаймні перший рік науки. — Це відноситься до закону про продовження військової служби, який має бути ухвалений обома палатами Конґресу після вирівняння різниць у законопроєктах, ухвалених в обох палатах окремо. Сенат ухвалив, щоб побирати до служби 18-річних, а нижча палата, щоб побирати 18½-річних. Крім того є ще інші різниці, які мусять бути вигладжені ще перед 9 липня, коли то вигасає теперішній поборовий закон.

СЕН. КЕЙН ЗГОЛОШУЄ РЕЗОЛЮЦІЮ ЗА ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ ВОРОГАМ

У дебаті крізь радіо з демократичним сенатором Вилйемом Бентоном з Конетикат, над закордонною політикою республіканський сен. Ґері П. Кейн зі стейту Вашинґтон заявив, що він зголосить у сенаті резолюцію за виповідження війни ворогам Об'єднаних Націй у Кореї. „Я хочу зголосити цю резолюцію, щоб винайти не тільки де ми стоїмо, але й куди, з Божою поміччю, ми маємо йти". У дискусії з своїм політичним противником над положенням на Далекому Сході, сен. Кейн заявив: „Я думаю, що найближчого четверга буде добра нагода в сенаті виповісти війну в Кореї проти всіх ворогів Об'єднаних Націй які воюють або в Кореї або вживають прилеглих територій до нападу проти людей, які стоять безборонні — бо ми впродовж останніх дев'яти місяців не зробили нічого, щоб спинити підготовані атаки".

В АМЕРИЦІ

● **Комуністичний орган „Дейлі Воркер" у Ню Йорку**, радісно привітав відставку ген. МекАртура зі становища командувача протикомуністичних сил. Водночас газета називає президента Трумана „підпалячем війни".

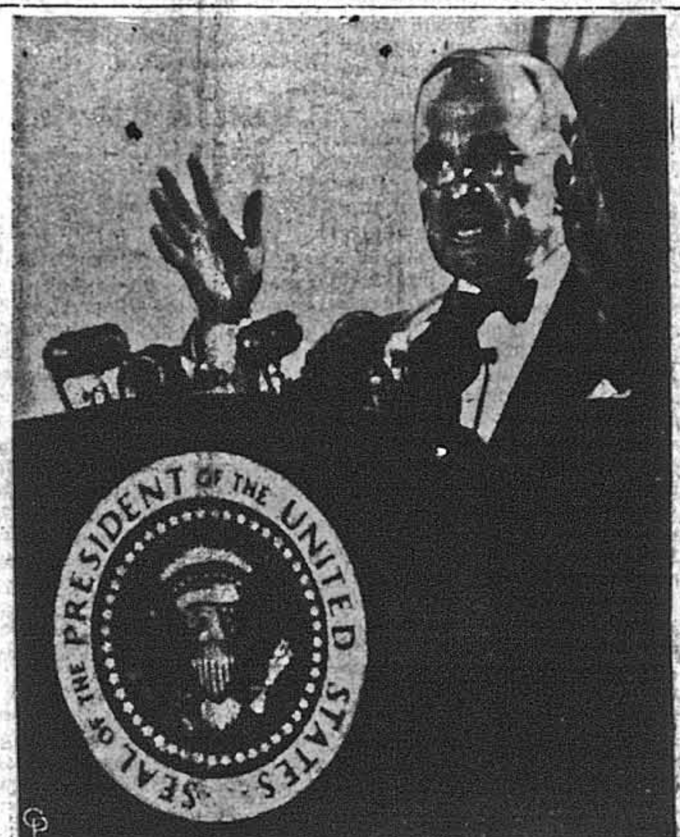
● **Неґер-конґресмен, Вилйем Л. Давсон,** причинився до заборони відокремлення чорних вояків від білих, покликаних до збройних сил. Його промова в палаті репрезентантів була така переконлива, що навіть конґресмени з південних стейтів її оплескували. Давсон — це адвокат в Шікаґо, служив в першій світовій війні як доброволець — і був двічі ранений німцями. Він покликувався на те, що він добрий „негро-американець".

● **300,000 американських туристів** відвідало Західну Европу в 1950 році. Це приріст на 30 відсотків у порівнянні з попереднім роком.

Ген. М'Артур в дорозі до Америки

ТРІЮМФАЛЬНЕ ПРОЩАННЯ І ВИЇЗД З ТОКІО. — ЯПОНЦІ ПРОЩАЛИ МЕК АРТУРА ЯК ІМПЕРАТОРА.

Токіо, 16. квітня. — Сьогодні вранці ген. Доґлес Мек Артур, звільнений президентом Труманом з посту головного команданта американських і аліянтських збройних сил на Далекому Сході, відлетів своїм літаком з місцевого аеродрому до Злучених Держав, після майже шістьох років виконування обов'язків головного команданта аліянтських окупаційних сил в Японії та після 14 років безперервної відсутности в Злучених Державах. Додому ген. Мек Артур вертається як найвищий старшина американської армії, але цим разом вже без призначення. Виїзд ген. Мек Артура з Токіо мав всі познаки тріюмфу, з ознаками всіх найвищих військових почестей та хвилюючого прощання з японцями і японським урядом. Японці прощали ген. Мек Артура з почестями, що їх віддають своєму імператорові. Багато співробітників генерала, як і японців, мали сльози в очах, як ген. Мек Артур стискав їм востаннє руку на „ґуд-бай". Японський парлямент попрощав ген. Мек Артура окремим листом, висловлюючи йому вдячність японського народу за те, що він допоміг йому постати з руїни. На вулицях, якими ген. Мек Артур переїжджав та на аеродромі було зібраних около 250,000 народу. На аеродромі генерала прощали почесні відділи всіх трьох родів американських збройних сил: армії, фльоти і авіяції, під звуки „Генеральського Маршу" військової оркестри. На чолі почесних військових відділів, дипломатичного корпусу та японського уряду стояв при прощанні ген. Мек Артура його наслідник, ген. Метью Ріджвей. Усі віддали від'їжджаючому найвищу почесть, на яку могли спромогтися. — Ген. Мек Артур зупиниться один день на Гаваях, опісля в Сан Франціско, звідки в четвер прибуде до Вашинґтону, де виступить перед спільною сесією Конґресу. В п'ятницю перед полуднем прибуде до Ню Йорку, де окремий Комітет та управління міста приготовляють йому тріюмфальне привітання. Ген. Мек Артур є в дорозі разом зі своєю дружиною та їхнім 11-літнім сином. День перед від'їздом генерала, японський імператор Гіроґіто зложив йому прощальні відвідини.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ОБОРОНЯЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ в далеко-східній справі. Під час традиційного обіду в честь Джеферсона-Джексона у Вашинґтоні минулої суботи, през. Труман дорікав республіканцям, що оспорюючи звільнення ген. МекАртура вони більше дбають про перемогу в наступних виборах ніж про збереження миру.

ВЕЛИЧЕЗНІ АМЕРИКАНСЬКІ СИЛИ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ ГОТОВІ ДО АКЦІЇ

Трієст, 16. квітня. — Америка не вірить в безпосередню загрозу нової світової війни, — але вона теж не бере риску, якщо б ця війна мала вибухнути без сподівань. Це відноситься теж до американської оборонної підготовки на Середземному морі, де в останньому сконцентровано около 70 воєнних кораблів, включно з могутньою авіоматкою Френклін Д. Рузвелт, що спокійно маневрують по Середземному морі, під командуванням адмірала Роберта Карні, команданта Східно-Атлантійської і Середземноморської Фльоти, та абмірала М. Б. Ґраднера, команданта Шостої Фльоти. На тих самих водах є теж величезна британська фльота, хоча з різних політичних мотивів між цими двома силами ще не встановлено одного спільного командування. Сильні американські підкріплення перекинено на Середземне море у зв'язку з останніми рухами совєтських військ на Балканах, зокрема у зв'язку з концентрацією червоних сил на кордонах Югославії та заповідженими їх „маневрами".

25 АМЕРИКАНЦІВ В'ЯЗНЯМИ КИТАЙСЬКИХ ЧЕРВОНИХ

Гонґ Конґ, 16. квітня. — Згідно з достовірними інформаціями в червоному Китаю перебуває тепер в ув'язненні щонайменше 25 американців, головно місіонарів, обвинувачених в „шпигунстві", „безправній акитвності" і т. п.

ВІДБУВСЯ ПЕРШИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 16 квітня. — Минулої суботи і неділі, в днях 14 і 15-го квітня, тут в авдиторії св. Юра відбувся Перший Пластовий З'їзд, що ухвалив відповідний статут, вибрав Пластову Раду і ухвалив відповідні резолюції, оформлюючи нову організацію української молоді в цій країні. Нарадами, які започатковано Пластовим Гимном, проводив др. Юрій Старосольський з Вашинґтону. В них взяло участь около 200 осіб, в тому 57 умандатованих делеґатів з 26 пластових осередків в ЗДА і Канаді. В новоприйнятому статуті назву організацію встановлено: Пласт — Організація Української Молоді, діяльність якої розтягатиметься на ЗДА, її території і посілості та на Канаду. На головний осідок організації вибрано Дітройт, де вона вже є заінкорпорована та придбала свій власний дім. Метою організації є „виховувати молодь українського походження на добрих громадян, розвивати її фізичні, умові і моральні сили та плекати світлі традиції української історії". На з'їзді виголошено доповіді та обговорено такі проблеми, як „Лицем до нової дійсности", „Пристосування пластової методики до нових обставин", „Господарську дію як виховний чинник" і т. п. В нарадах і промовах підкреслювано, що цей з'їзд матиме історичне значення для дальшого розвитку українського Пласту. Вибрано Краєву Пластову Раду з 25 осіб, що мають з-поміж себе вибрати Пластову Старшину. До Пластової Ради, головою якої обрано дра Юрія Старосольського, крім нього увійшли: Оксана Бережницька, Наталія Білозор, Іван Близнак, Ярослав Бойдуник, Іларіон Домбчевський, Тарас Дурбак, Петро Ісаїв, Роман Клос, Андронік Капустянський, Зенон Корчинський, Ганка Коринець, Євген Кульчицький, Ірина Любчак, Фалина Любінецька Володимир Масюк, Неоніля Мерена, Ярослав Падох, Дмитро Пілецький, Ярослав Рак, Мирослав Раковський, Богдан Салабан, Іван Скочиляс, Юрій Ференцевич, Леся Храплива і Тереня Шарко та десять заступників. До Контрольної Комісії обрані: Михайло Бажанський, Григорій Бобків та Микола Кавка, а о. Іван Прокопович і Юрій Розгін як заступники. На зборах відчитано або виголошено цілий ряд привітів. В рямках з'їзду відбулися відповідні товариські імпрези.

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР О. Д-РА І. ГРИНЬОХА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 16 квітня. — Тиждень перед поворотом до Европи представника Української Головної Визвольної Ради, члена її Президії та голови Президії її Закордонного Представництва, о. д-ра Івана Гриньоха, місцевий Об'єднаний Комітет Українських Організацій, при співпраці УККомітету, влаштував тут учора для нього прощальний вечір, в якому взяли участь представники багатьох місцевих організацій і запрошені гості. Вечір відбувся в готелю Вашинґтон і його завданням було вможливити відповідну виміну думок у вущому товариському оточенні та поробити відповідні підсумки і висновки з побуту о. д-ра Гриньоха в американсько-українській громаді. Громадську Зустріч ввечорі в готелю попередила доповідь о. д-ра Гриньоха у Вашинґтон Ірвінґ Гай Скул після полудня на тему „Визвольної боротьби на українських землях та наших завдань", в приявності около 300 осіб з різних кол нашого громадянства. Під час Громадської Зустрічі однозгідно підкреслювано великі позитивні наслідки побуту представника УГВР в Злучених Державах, що у великій мірі допомогло познайомити широкий американсько - український загал з визвольною українською боротьбою та її керівними чинниками. О. д-р Гриньох зі свого боку дякував українському громадянству та його представництвам за теплу зустріч та допомогу у виконанні його місії. Як о. д-р Гриньох, так і представники громадянства підкреслювали необхідність дальших зусиль для координації дій між Українським Державним Центром та УГВР.

АЛІЯНТИ В КОРЕЇ ЙДУТЬ ВПЕРЕД НА ЦІЛОМУ ФРОНТІ

ВОРОЖИЙ СПРОТИВ З КОЖНИМ ДНЕМ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ. ВІД ПОЧАТКУ ВІЙНИ ВОРОГ ВТРАТИВ 314 ЛІТАКІВ.

Токіо, 16. квітня. — Війська Об'єднаних Націй теж вчора, як і в попередніх днях крок за кроком продовжували свій похід вперед на цілому корейському фронті, завдаючи знову великих втрат червоному ворогові, що намагається бодай сповільнити аліянтський похід. За самогубними задніми частинами червоних військ ворог намагається сконцентрувати та перегрупувати свої головні сили, доповнені великими резервами і новими підкріпленнями, приготовляючись до сподіваного великого весняного протинаступу. Ворожий відступ має всі познаки плянованого і добре зорганізованого, але це не ратує його від великих втрат, що вчора і передвчора виносили по 1,600 вояків тільки в сухопутніх бояк. На західному побережжі та на цілому західному секторі фронті ворожий спротив дійшов до відомої вже з теперішньої війни переходової стадії, коли ворог ще відступає, але вже поступово намагається вхопити в свої руки ініціятиву. На східній ділянці фронту, головно здовж побережжя, сильні мряки та погана погода поважно утруднювали військову акцію, тільки аліянтські воєнні кораблі з важкої артилерії засипали вогнем ворожі воєнні споруди. Природню мряку згущували дими з палаючих північно-корейських осель та висаджуваних в повітря ворожих магазинів. Не зважаючи на непригожу погоду, аліянтська авіяція з неслабнутою силою продовжувала свої систематичні налети на ворожі воєнні об'єкти, виконавши вчора 825 місій. Командант аліянтської авіяції на Далекому Сході, ген. Стрейтмеєр, вчора повідомив, що ворог від початку війни втратив в боях 314 літаків, в цьому 93 турбо-літаки совєтського типу МІҐ. В тому самому часі аліянти втратили 184 літаків, з цього тільки 11 в повітряних боях з ворогом. Бої продовжуються на цілому фронті.

БРИТАНІЯ ОБСТОЮЄ РОЛЮ ЧЕРВОНОГО КИТАЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Лондон, 16. квітня. — Хоча Злучені Держави Америки відкинули пропозицію щодо порозуміння з червоним Китаєм в справі мирового договору з Японією та відносно передачі комуністам Формози, Британія ще далеко з цеї пропозиції не зрезиґнувала та задумує продовжувати на цю тему переговори — заявив вчора речник міністерства закордонних справ. Проте, Британія не думає робити цих справ предметом свого домагання або необхідною передумовою своєї участи в мировому договорі та в цілій акції Об'єднаних Націй. Ціла справа викликала тепер в Англії деяке заклопотання, головно після того, як частина американської преси почала обвинувачувати лейбуристський уряд в натиску на звільнення ген. Мек Артура з далеко-східного командування та взагалі в політиці уґодовости відносно червоного Китаю.

ЧЕРВОНІ КОРЕЙЦІ ПРОПОНУЮТЬ СВІЙ „МИР"

Токіо, 16. квітня. — Комуно-корейський міністер закордонних справ звернувся до „корейського народу", пропонуючи „мирне наладнання своїх непорозумінь" та протестуючи проти приявности і участи у війні чужинецьких військ. При цьому він згадував тільки про американців і війська інших об'єднаних націй, цілком промовчуючи приявність величезної маси комуно-китайських — „добровольців".

ВНАСЛІДОК ЗАВОРУШЕНЬ ПРИПИНЕНО ПРОДУКЦІЮ ІРАНСЬКОЇ НАФТИ

Тегеран, Іран, 16 квітня. — Сьогодні тут повідомлено, що внаслідок викликних комуністами страйків і заворушень в Абадан, там сьогодні практично припинено продукцію нафти. Велика рафінерія Англо-Іранської Нафтової Компанії була змушена припинити продукцію, як підбурені комуністами страйкарі оточили рафінерію та терором не допустили до праці 9,000 робітників, що не беруть участи в страйку. Рафінерія в нормальних часах продукувала 18,000 ґальонів нафти, що в останьому, внаслідок заворушень, було зменшилося до 10,000 ґальонів. В самому місці, не важаючи на виїмковий закон та приявність війська і змобілізованої поліції, продовжувалися заворушення та демонстранції. Іранські війська зайняли головну квартиру страйкуючих та кількакратно стрілами в повітря розганяли зібраних комуністичних демонстрантів. Британія „на всякий випадок" вислала в Перський залив кілька своїх воєнних кораблів. В інших нафтових районах Ірану праця продовжується нормально.

БРИТАНІЯ В ЖАЛОБІ ПО СМЕРТИ БЕВИНА

Лондон, 16. квітня. — Ввесь британський нарід з великим смутком прийняв вістку про смерть свого визначного державного мужа, міністра закордонних справ за ввесь час лейбуристського уряду аж до минулого місяця, Ернеста Бевина, що умер минулої суботи після полудня на удар серця в 70 році життя. Премієр Атлі, прощаючи свого „доброго і лояльного товариша та дуже дорогого приятеля" в остнню дорогу, підкреслив зокрема ентузіязм покійного щодо пляну Маршала, який по думці Атлі „врятував Европу від комунізму" та щодо Атлантійського Пакту, як „одного з найбільших досягнень", якого покійний міністер закордонних справ Бевин був співтворцем. Бевин зрезиґнував з посту міністра минулого місяця, точно в 70-ту річницю своїх народин. Британський уряд одержує телеграми з висловами співчуття з цілого світу, за виїмком совєтських і під-совєтських країн.

ЕРНЕСТ БЕВИН

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

НІ В КУТ, НІ В ДВЕРІ

Якщо світ не визнається на американській закордонній політиці, то на ній повинен визнаватися бодай американський нарід, якому її виясняють раз-у-раз найвищі державні мужі, включно з президентом Труманом та секретарем стейту Ачесоном. Як відомо, таких політичних промов та заяв було багато й всі вони обговорювали справу тривкого й справедливого миру, до якого змагаємо. В кожній з тих промов і заяв підкреслювано наші демократичні принципи і запевнювано нас і цілий світ, що Злучені Держави не підуть на шлях угодовости, себто на шлях уступок аґресорам. Здавалось, коли вже так багато наговорено про ці справи, то вже тепер кожному ясно, на чому стоїмо й до чого змагаємо.

Одначе так не є. Доказом цього може послужити хочби та пристрасна і завзята дискусія, яка тепер ведеться на сторінках американської преси та між конґресменами і сенаторами у зв'язку зі звільненням ґенерала МекАртура. Поминаючи особу самого МекАртура, звільнення якого поділило американський загал на два завзяті табори, а дискусія, яка тепер розвинулась, наглядно виявляє, що американський нарід таки не знає, кудою Америка прямує та які її пляни в боротьбі з комуністичною аґресією, як в Азії, так і в Европі. В усякому випадку те, що уряд подає про ці справи до загального відома, є невистачальне, щоб його політику виправдати, чи за неї боротись і життя віддавати. Це останнє було важливою проблемою в Кореї вже на самому початку „поліційної акції", воно не перестало бути нею й нині, як це зазначує Генсон В. Болдвин. Що більше, воно стало дуже актуальним з моментом відкликання ґенерала МекАртура, бо й на корейському фронті дебатують про евентуальний „орієнтальний Мюнхен", віддання Формози червоному Китаєві, допущення до Об'єднаних Націй представника комуністичного режиму в Китаю і т. п. За що ж тоді американським воякам проливати кров в Кореї? За що далі воювати? Такі питання ставлять американські вояки в Кореї, пише Болдвин, та домагаються відповіди.

З цього виходить, що є речі куди серіозніші, ніж сама справа з ген. МекАртуром та його субординацією. Звільнення МекАртура мало переконати комуністичний китайський режим та Кремль, що Злучені Держави не думають про ніяку війну з червоним Пейпінґом чи червоною Москвою, але навпаки, що вони склонні до негайного припинення війни в Кореї та до „чесної злагоди". Але хоча Кремль позбувся „ворога ч. 1", себто ген. МекАртура, не видно, щоб він міняв свою тактику. Він все ще обстоює, що хоча не стало МекАртура, то залишилася стара „система". Таким самим тоном повіяло теж і з Пейпінґу.

Виглядає, що даремні були сподівання тих політиків в Англії, Франції, чи теж у Вашинґтоні, які вважали ґенерала МекАртура перешкодою до замирення з Китаєм і Москвою. Звільнення МекАртура не зменшило теж загрози та поширення війни на інші країни, а про можливість третьої світової війни говориться й тепер в такий самий спосіб, як говорено перед звільненням МекАртура. Інакше думають головно ті, що готові були б навіть до капітуляції, себто до такої угоди демократій, яка була б новим, тим разом „орієнтальним Мюнхеном".

Дуже можливо, що щойно тепер, як поверне ген. МекАртур з Японії, впаде більше світла в політичну гущавину, в якій блукає департамент стейту, а з ним і ціла країна. Можливо, що по дебатах у Конґресі знайдеться бодай тепер такий вихід, який буде приємливий для американського народу і світу. Бо стан, який тепер заіснував, не задовольняє ані американців, ані той світ, що змагає до волі.

ЗАГАДОЧНА КУПІВЛЯ

Як тільки департамент стейту проголосив поновне покликання до життя Бюра Економічної Оборони Торговельної Політики, появилися вісті, що вже наладнана теж і його „політика". Ця політика зв'язана з закупом в Америці й по цілій земській кулі різнородних матеріялів, потрібних для воєнних цілей. Це на те, щоб не дати їм попасти в руки потенціяльного воєнного ворога, яким стане Совєтський Союз разом зі своїми сателітами, включно з комуністичним Китаєм. Такі запобіжні покупки називають „преклюзивними", себто такими, які мають „виключити" інших від закупна тих товарів. Теоретично це свого роду „превенційна війна".

Такі закупи організувала Америка підчас другої світової війни з великим успіхом. Для практичного ведення такої політики Вашинґтон зорганізував тоді кілька рад чи бюр, між ін. щойно відновлену під назвою бюра Ради Економічної Оборони, дальше Раду Економічної Війни, Чужинну Економічну Адміністрацію і Торговельну Компанію ЗДА.

Американські закиди, звернені на адресу Великобританії за її не дуже для Америки приязну економічну політику в теперішнім виїмковім положенні, відносяться головно до перепродування американських товарів Червоному Китаєві, який вживає деякі з них на виріб амуніції й зброї на війну в Кореї, отже проти Злучених Держав і проти самої Великобританії, яка втримує там теж і свої військові частини. Коли ж тепер Америка оживила Бюро Економічної Оборони, то воно в першу чергу мусить подбати про припинення такого перепродажу, а щойно на дальшому місці подбати про пляновані нею закупи.

Такі покупи можуть стати великим підприємством для деяких осіб і країн. Тому бизнесові кола дуже заінтересовані оживленням такої торговельної агенції. Зате уряд хоче тримати таку акцію в тайні, щоб не сполошити не тільки ворога, але й посередників, які можуть підвищити ціну до незвичайної висоти для особистих зисків. Це біліоновий бизнес, у якому йдеться не тільки про закупно потрібних воєнних матеріялів, але й про закупно таких, яких Америка має доволі, а які не повинні б дістатись ворогові. Це таке саме, як нищення ворожих фортів, мостів, маґазинів, кораблів ітп., об'єктів тільки на те, щоб не дати ворогові з них користати. Такими торговельними — („стратегічними") — предметами є під цю пору природна гума, олово, кобалт, манґан, тунґстен, цинк мідь і інші подібні металі. Такі об'єкти не тільки мусять бути закуплені, але й втримані у відповідних маґазинах, щоб після евентуальної війни можна було їх відпродати, без огляду на зиск чи втрату.

Найбільшу увагу звертають під цю пору на природну гуму. На її закупно вже призначено 150 мільйонів. Для неї є завжди місце збуту, бо приватні американські підприємства потребують їх на опони для автомобілевих коліс і для таких же опон при літаках. Тому, що багато літаків на війні пропадають, то само собою розуміється, що треба мати необмежені склади такого матеріялу. На закупно алюмінійової бляхи призначено вже 5,500,000 долярів, а на вільну від оксидування мідь 1,300,000 долярів. Зрештою це тільки зразки матеріялів, загально звісних і тому їх *оприлюднення не є* зрадою військової тайни.

Грошей на такі закупи постачає Фінансова Корпорація Відбудови, над якою зчинили тепер такий крик у Конґресі за її протекційні позички. Але не є виключене, що треба було обходити законні приписи цеї корпорації, щоб дістати гроші для таких цілей, які не можна оприлюднити. Акт про Оборону Продукції дає урядові широкі уповноваження для закупна металів, сирівців і різнородних виробів. Назагал тут не йдеться про справжню потребу тих матеріялів, але про що інше. Сказано теж, що уряд може закуплювати матеріяли по вищій ціні ніж на щоденному ринку, щоб тільки забезпечети їх посідання для оборонних цілей.

Краєва Рада Безпеки Ресурсів, яка діє як мобілізаційна влада і укладає пляни для оборонної продукції, теж розуміє добре значення того роду закупів на випадок тотальної війни. Одначе закупи, ціллю яких виключити інших покупців, мають одну небезпечну сторону, коли глядіти з однобічної точки національної оборони. Вони спонукують противника до самооборони і винахідливости, щоб стати самостійним від інших частин світу, а головно від країн, які найшлися під владою ворога.

Б. Козловський

Політична еміграція і проблеми майбутнього

Читаючи в еміґрантській пресі статті чи слухаючи на еміґрантських зборах промов або доповідей, де трактують питання майбутнього політичного й соціяльно-економічного ладу в теперішніх підсовєтських країнах, дехто лише іронічно знизує плечима: „Чи варто марнувати час на таку порожню балаканину? Ніби повалення совєтської влади і встановлення того чи іншого нового режиму на батьківщині може залежати від бажань купки наших еміґрантів?"

Загальну хибність такого зауваження довго доводити не треба, але слід визнати, що часом в ньому можуть бути зерна ґіркої правди. Безсумнівно, повалити совєтську тюрму народів може тільки поразка Кремля в світовій війні, а дальша доля підсовєтських народів, крім нинішніх сателітів, — право яких на самостійне державне існування не заперечує жадна демократична держава, залежатиме насамперед від загальної міжнародної ситуації та реального співвідношення політичних сил в повоєнному демократичному світі. Практично головним тут буде те, яка орієнтація переможе в політичному світогляді Заходу: чи на єдину російську імперію, чи на федеративне об'єднання — (і яке саме) раніш належних до неї країн, чи на розчленування її на кілька самостійних держав. Саме тут політична еміґрація може й повинна відіграти поважну ролю, відповідно впливаючи на публічну опінію Західніх держав. Евентуально історичне завдання еміґрації може стати й більш далекосяжним, бо в разі повалення сталінської деспотії — визволені з-під неї народи, що довгий час не чули вільного слова й не мали ні вільних політичних організацій, ні самостійного політичного досвіду, потребуватимуть для організації свого нового життя допомоги своєї політично більш вихованої та досвідченої і цілком імунізованої щодо большевизму еміґрації. Отже, усвідомлюючи неминучість світової війни й імовірність краху в ній совєтської імперії, політична еміґрація підсовєтських народів повинна бути напоготові, вже нині загострюючи свою увагу й на проблемах повоєнної політичної та соціяльно-економічної організації своїх країн.

Дещо в цьому напрямі вже й зроблено і робиться. Проте, чи скрізь і в усьому правдиво розуміє свої завдання щодо цього політична еміґрація, чи завжди йде вона вірним шляхом (я скрізь маю тут на увазі не саму українську еміґрацію, а політичну еміґрацію взагалі — всіх націй, з усіх опанованих большевиками країн)? Ось тут якраз і доводиться визнати „зерна ґіркої правди" в словах отих скептиків. Не зупиняймося на тих явищах звичайної корупції в колах політичної еміґрації деяких національних груп, що про них свого часу вже писала „Свобода", як і на тих чисто ґротескних формах, що їх часом набирає „боротьба за міністерські портфелі" в національних урядах на еміґрації.

Визнаймо однак, що ці шанолюбні потягнення до влади — кристалізують в собі не лише особисті амбіціозність та самозакоханість отаких собі маленьких псевдонаполеонів, а до певної міри й властиве вже ширшим колам політичної еміґрації перецінювання її ролі. В парі з цим перецінюванням, бо як його наслідок чи причина, звичайно йде і та шкідлива політична короткозорість взагалі, через яку з поля зору таких еміґрантських політиків часом фактично випадає свій таки народ. Адже вся їхня „політика" базується на їх внутрішньому переконанні, ніби тільки політична еміґрація може бути головним чинником виявлення свого народу, ніби тільки вона певно знає, чого він потребує, лише вона покликана стати коло керми влади на своїй визволеній батьківщині. Чи ж нема в такому монопольному тлумаченні своєї ролі навіть певної зневаги до свого народу, чи не може він руба поставити таким опікунам гостре питання: „Хто дав вам мандат на владу над нами? Годі нам самозваних володарів! За довгі роки свого тяжкого лихоліття ми вистраждали собі право на таку владу, яку хочемо й поставимо самі!"

До таких саме наслідків, як і перецінювання ролі політичної еміґрації, приводить і ще вужче своєю суттю перецінювання ролі партії. Навіть багато ідейних політичних діячів еміґрації, які справді хотіли служити своєму народові, на ділі, формально чи неформально ставали членами якоїсь політичної партії чи організації, починають служити лише їй, віддаючи всю свою енерґію міжпартійній боротьбі з її дрібними чварами. Нежиттєва, надмірна відданість букві своєї партійної програми стає їм законом. Довгий час бувши відірваними від своєї батьківщини, не маючи з нею живих зв'язків, добре не усвідомлюючи собі всіх, в тому й психологічних, змін, які сталися в ній за цей час, вони до всіх явищ сучасного складного й заплутаного політичного життя підходять із своєю старою міркою, раз-у-раз шукаючи відповідь на його болючі питання в параграфах своєї партійної програми, писаної часом ще тоді, коли навіть не існувала совєтська влада. Деякі з них, напр., категорично відкидають будь-які форми колективного землеволодіння, називаючи їх „комунами" чи „колгоспами", хоч з цілком зрозумілих причин, безперечно, багато, навіть більшість підсовєтських селян висловились би за можливість мати поруч з дрібновласницькими формами індивідуального господарства також і колективні у вигляді цілком добровільних кооперативних об'єднань із збереженням машино-тракторних станцій. Сліпа віра таких людей в непогрішимість своєї партійної програми мимоволі породжує в них і внутрішню кастову ізольованість їх від решти еміґрації і кінець-кінцем свого ж таки народу разом з прагненням фактично накинути йому монопольну владу однієї, саме своєї, політичної групи. Тому не дивним було б, коли, прийшовши на свою визволену батьківщину, вони почули від неї ту саму відповідь, як і оті згадані вище „опікуни". І мабуть тільки тоді вони побачили б і усвідомили б ті зміни на ній, яких вони доти не помічали.

Тим часом зміни ці величезні. Невпізнаваними став за останні десятиліття цілий світ, і коли б діди сучасного покоління могли встати з своїх могил, їм здалось би, що вони воскресли на іншій планеті. Під ударами світових воєн, революцій та визвольних рухів не лише перекраяно світову мапу й геть змінено політичну, соціяльну та економічну структуру окремих країн. Воєнні й революційні бурі й породжені ними деспотичні режими, голоднеча, нестатки, непевність у завтрашнім дні — підмінили саму душу новітнього покоління — його етику, психіку й світогляд. Щодо Заходу, то є багато підстав визнати певну поляризацію там світоглядових настроїв: тим часом, як тонші, ідеалістичні натури шукають виходу з тяжкої дійсности в релігійно-містичній ідеології, маси, ніби щоб не думати про завтрішній день, з головою поринають в легкодушне життя з його розвагами й забавами, в якому нестійкі елементи дедалі неначе скочуються в прірву морального розкладу й розпусти. Так воно є і в Західній Европі, і навіть в „благословенній" ще не закривавленій війнами й революціями Америці.

Які морально-психологічні зміни сталися в новому поколінні підсовєтських країн, — сказати з певністю дуже тяжко. Адже душа підсовєтської людини схована лише від вільного світу, не лише під зовнішньою оболонкою залізної заслони, а й від свого ж таки навколишнього оточення, під тією внутрішньою оболонкою страху, під якою ховаються думки й почуття людини в кожній деспотії. Там, де людська особистість мовчить, де її заступить державний автомат робота, де її вияв, як і будь-яке ухилення від офіційної — „комуністичної" моралі є злочином, — там годі сподіватися тих зовнішніх проявів внутрішнього морально-психологічного життя, що так впадають в око в країнах, де є особиста воля. Ось чому і лишається для нас сфінксом підсовєтська людина.

(Кінець буде)

ПРОТИ ВІДСТАВАННЯ

Пленум ЦК КП(б)У, що відбувся на початку березня в Києві, по заслуханні доповіді заст. голови ради міністрів УССР В. Мацкевича, видав постанову „Про завершення підготовки до весняних польових робіт та заходи для проведення весняної сівби в колгоспах і радгоспах УССР". В постанові сказано: „Тепер найважливішою умовою дальшого піднесення сільського господарства республіки є подолання відставання колгоспів, МТС, радгоспів і районів" і поставлено як центральне завдання підтягання відстаючих колгоспів до рівня передових". Перший натиск покладено на виконування плянів „громадського продуктивного тваринництва", а далі ліквідацію хиб, допущених у підготовці до весни, в використовуванні трудових та матеріяльно-технічних ресурсів. Внутрішні резерви, — каже постанова, — мусять бути мобілізовані максимально, що посівна кампанія повинна пройти найбільш організовано.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

В. Гайдарівський

Мерехтливі Зорі

Оповідання

3)

2. Зі мною нічого не станеться

У хаті крім мене не було нікого. Діти пішли до школи, а дружина подалась по крамницях чи на базар. Я впав у ліжко, хотів заснути, але всілякі звуки, що доносились знадвору, лізли мені в вуха й відганяли сон.

Проскрипіли під вікнами немазані колеса возика, скиглили, мов скривджена чайка, довго і нудно. Зарюмсала чиясь дитина, але плакати їй не хотілось і вона часом замовкала, але за хвилину, спочивши, знову горлала ще з більшим завзяттям.

Не встигла ще виплакатись дитина, як заспівав басом жіночий голос і спів той фальшивий ще огидніший був, ніж скрипіння немазаних коліс і ледачувате рюмсання дитини. Мене просто підштовхувало під боки схопитись, вибігти на вулицю й торохнути возиком об землю, щоб розлетівся на тріски, нагнати плаксиву дитину і квачем заткнути співачці пельку.

Але я помітив: не сторонні звуки заважали мені заснути, а думки, що роїлись у моїй голові. Все, що забулось, що минуло, як мені здавалось, безповоротно, все що я хотів не згадувати, раптом виринуло із забуття і стало переді мною понурими образами, ніби все життя пережите в один вчорашній день.

З'явився двоюрідний брат Степан у такому вигляді, як і прийшов після втечі — у короткій завошивленій ватянці, пожовклий, з запаленими безсонністю і голодом очима. Він переступив поріг і запитливо дивився то на мене, то на дружину, поглядом питав, чи пізнають його, чи захочуть його пізнати, чи може відречуться, ткнуть у руки шматок хліба, пару карбованців і порадять шукати просторішої хати.

Два тижні пролежав Степан у ліжку і марив про свою Надію, що теж і її десь вивезли з села, але окремо від нього. — „Я найду тебе, Надіє, хоч під землею" — потішав він дружину й себе, і хто зна, чи не знайшов її там, де обіцяв.

Братів образ уже зник, натомість за столом опинився слідчий Єрохін, зизоокий, з усмішкою на синюватих тонких губах. Він перекидав з руки в руку наган і з удаваною лагідністю пропонував мені визнати себе терористом, членом підпільної контрреволюційної організації. Розлютувавшись моєю впертістю, він бив мене ручкою нагана по голові, поки я не звалився на підлогу. Я ще відчув один удар носком чобота в бік, а потім все обгорнулося чорним, як ніч туманом.

Уже нема і Єрохіна, я знаходжусь в таборі примусової праці, серед просторого степу, в радгоспі. Що, здавалось, могло б бути приємнішим, коли людина, котра народимась і зросла на землі, котра любить землю, знову б після довголітньої роботи в шахті опинилась в полі, ходила б біля худоби, зі сходом сонця виїздила б на оранку, на сівбу, чула б як тріскотять підрізані лемішем коріння бур'яну, бачила б як за нею слідком борозною біжить гайвороння і вихоплює черв'яків, слухала б безконечні пісні жайворонків.

Та не мав я там радости. Піднесеш голову і увесь степовий чар зникає. На рогах ниви стоять, виблискуючи на сонці багнетами, охоронники. Вони з нудьги, що їх точила, мов шашіль, грудками шпурляли на свистунів-ховрахів, криком лякали гайвороння, а коли й ці вправи набридали — млосно поглядали на сонце і солодко позіхали. А за плугами ходили в'язні, виснажені, обвітрені, темні, мов земля, ледве пересуваючи ноги, боялись відірвати руки від чепіг і все ж відривались і падали на пухку ріллю. Умерлого чи конаючого відвозили в подвір'я господарства, а на звільнене місце приганяли іншого в'язня.

Сівачі крадькома жували зерно і від корчів у шлунку звалювались із сівалок. Ми сіяли хліб і без хліба уміралн з голоду. Знаходились смільчаки, що хотіли з поля принести в барак прихованого зерна, щоб зварити його. Та досвідчені охоронники знаходили зерно і в матні, і в підв'язаній халоші підштанців і за підшивкою ватянки. Винуватий потрапляв до карцету, а звідти до шпиталя, щоб за кілька днів опинитись на кладовищі.

І де б я не був, що б не переживав — завжди мріяв про волю, чекав на кращі часи і завжди заздрив. Визираючи через щілину, проїдену ржавчиною в блясі, що затуляла в'язничне вікно, бачив я на сухій гілляці акації горобців і мені тоді самому хотілось перетворитись на горобця, безтурботно цвірінькати і більш нічого не знати. Бачив я на сусідніх з таборовими нивах колгоспників, що біля себе не мали охорони і я їм заздрив теж. Ох, яка спокуслива та воля і яке умовне її розуміння!

Вечорами я прислухався і чув, як на далекій станції перегукувались паротяги і мрії уносили мене туди. Десь на вокзалі люди сидять на клунках і куняючи, чекають на потяги, щоб діждавши, їхати туди, куди їм треба, куди їм хочеться їхати. Мені здавалось, що всі люди вільні, крім мене й моїх товаришів. Ми мов птахи з пов'язаними крильми.

Та дочекався таки я звільнення й полетів до дружини й діток своїх. Радів волі невимовною радістю, мені байдужі були і злидні, що їх терпіла родина, й фізична моя недолугість. Головне, що я вільний.

У хвилини забуття часом мені здавалось, що я ще замкнений, що біля моїх дверей ще може задзвеніти в'язанка ключів, рипне залізо і на порозі стане наглядач. Але відразу ж я отямлювався і щоб більше відчути волю, ходив вулицями селища, без потреби заходив у крамниці або виходив у поле й радів, що ніде не блищать багнети.

Та поволі я занурювався в буденність, працював, заробляв і звик вважати себе такою ж людиною, як і всі люди, і жити так, як живуть вони. Минуле здавалось мені чимсь несправжнім, якимось сном, а може уявою.

І ось бригадир Іван Кузьмич нагадав мені, що той сон, та уява може знову перетворитись в дійсність. Виходить, що я як був в'язнем, так ним і залишився, а покищо до першого випадку, якого ждуть і упевнені, що він трапиться, я перебуваю у відпустці, хоч і не визначеній терміном, але не більш, як відпустці.

Почав я пригадувати всі слова, усе до подробиць, що казав Іван Кузьмич і в мене закралась думка, чи в усьому він був відвертий, чи не рано його відпустив. Може б, посидівши довше, він ще щось відкрив, більш важливе, значніше.

Проте, що мені ще треба? Досить і того, що за мною стежать, пильнують, мов малу дитину.

Але чому саме тепер Іван Кузьмич розчулився, думалось мені, чи нема за його раптовою приязню чогось іншого? Невже справді сприйняв близько до серця мою долю? Невже настільки суворий був допит, що він злякався не стільки за мене, як за себе? Щось воно не так, щось не сходяться кінці з кінцями. Хоч Іван Кузьмич і не належить до хитрунів, та вірити кому б не було тяжко, навіть неможливо. Чи не вирядив його до мене Попов і навіть визначив йому, скільки випити горілки, про що говорити і в якому саме дусі? Я, щоправда, мовчав, не притакував йому, коли він кляв життя й скаржився на долю. Та мене саме за те й обвинувати можна, що мовчав, бо мовчанка рівнозначна згоді.

(Продовження буде).

Віктор Приходько

Володимир Винниченко

2)

Отже — характерною рисою молодого Винниченка була революційна активність на тлі українські ідеї. Але одночасно цей молодий студент вразив ціле українське суспільство своїм талантом як письменник. Це було щось блискуче, яскраве, свіже, нове... Річ в тому, що до Винниченка майже уся тематика українського письменства починалась навколо села, селянського життя, сільських мотивів. Між тим, починаючи від 1905 року і — крещендо — далі, все збільшувалися кадри української інтелігенції, творились помалу значні українські інтелігентські середовища, які хотіли бачити українську літературу не лише селянською, але з мотивами й засягами ширшими, глибшими, загально-людськими. І ось тут, власне, з'явився Винниченко. Його вітали, ним зачитувались, про нього говорили, очікуючи все нових його творів. Правда, творчість Винниченка була під певними оглядами ніби занадто „реалістична", але треба зазначити що цей момент критика почала спеціяльно підкреслювати уже після 1920-го року, впарі з політичним „упадком" Винниченка. Окремої уваги заслуговують його драматичні твори. Тут теж публіка прагнула вийти за межі чистого етнографізму і Винниченко, самого свого таланту, що йшов у парі з подивугідною продуктивністю, — творить речі, що надзвичайно оживлюють український театр, надаючи йому нове обличчя. Ці драматичні твори знайшли оцінку і чужих літературах (французька, німецька, російська, чеська) і ставились на чужих сценах, і ще кілька тижнів тому російський театр у Ню Йорку виставив його п'єсу „Закон".

Але прийшов 1917 рік. І ось тут довелося Винниченкові виявити усю силу свого інтелекту, своїх здібностей. Пробудження України. Перший Національний Конґрес. Утворення Центральної Ради. І спонтанне, під громові оплески видвигнення головних провідників розбурханої української стихії. Грушевський, Винниченко, Єфремов — знані й улюблені постаті. Грушевський — президент українського парляменту — Центральної Ради Винниченко — голова Генерального Секретаріяту — інакше — премієр-міністер Українського Уряду. — Який міністр, якого уряду, якої України? — Здається, сьогодня Ню Йорк був би менш здивований коли б українці захотіли перейняти тут владу, ніж те сталося у Києві в 1917 році. Київ буквально завив. Росіяни, малороси, жиди, поляки — підняли страшний крик. „Какая Украйна?" „Откуда?" „Почему?" І на допомогу їм — уся місцева, ще російська, влада міська дума, командуючий військовою округою, російське офіцерство, а зверху — „Временное Правительство", на чолі з Мілюковим, Керенським і т. д. Правда, по степах і хуторах вставала й із здивованням протирала очі „в огні розбуджена" Україна. Але провідникам Центральної Ради й Генерального Секретаріяту треба було діяти у ім'я сьогодня, зараз — організувати, просвіщати, а головне — відбивати страшні, безперестанні атаки. І ось тут Винниченко справді послужив Україні. Людина високого інтелекту, великої внутрішньої сили, прекрасний промовець — він буквально „садив" усіх ворогів. І ці вороги, що, з розгону, із зневажливою посмішкою наскакували на ніжну й крихку спочатку рослинку — Центральну Раду, з метою все розбити й знищити в зародку, мусіли з соромом відступати. І тим, хто умів блискуче, гідно, переконливо, часто із сарказмом, відбити ці атаки — був передовсім Винниченко... Коли Центральна Рада, а тим самим справа державного відродження України на початках не упала, встоялася, закріпилася, то це була безперечна заслуга Винниченка. Винниченка і Грушевського. Грушевського і Винниченка... Розуміється, при участі й допомозі усього свідомого українства, що на той час потрапило виставити плеяду сильних індивідуальностей, а при тім — великих патріотів і людей високої моралі: Симон Петлюра, Сергій Єфремов, Володимир Чеховський, Іван Стешенко, Сергій Шелухин, Іван Липа, Петро Холодний, Вячеслав Прокопович, Дмитро Дорошенко, Олександер Лотоцький, Іван Фещенко-Чопівський, а із жіноцтва — Софія Русова, Людмила Старицька-Черняхівська, Зінаїда Мірна й багато інших.

Взагалі, коли ми вже розворушили оці спогади, то мусимо сказати: при будові своєї державности, Україна десь відразу знайшла і виставила людей „першорядних", що могли зробити честь кожній нації. І коли б не брутальна большевицька навала, то Україна безперечно була б одною з найкультурніших держав у Европі. Київ блистів іменами у всіх сферах духового життя й мистецтва: Олександер Олесь, Микола Садовецький, Саксаганський, Стеценко, Леонтович, Кошиць, Юрій Нарбут й інші та інші... Воістину, це був короткий, але „золотий вік" відродження нації, що не вигасає, а живе в пам'яті народній віками і хіба можна дивуватись, що нинішний Український Державний Центр — Національна Рада — свято хоронить свій правний і духовий зв'язок із тою добою. Це не тільки наше право і честь, — це наша повинність. Київ-Львів... „Аще забуду тебе, Ісрусалиме, забвенна буді десниця моя..."

Отже — кажемо — це перша яскрава доба становлення української державности нерозривно зв'язана з іменем Володимира Винниченка. Він — головний речник цієї доби, він — автор її універсалів. А, крім того, Винниченко й особисто приваблива постать: широка вдача, ворог сухого догматизму, доброзичливість у відношенні до людей і відраза до помсти і крови, — його руки абсолютно чисті. Таким його запам'ятала Україна і тому не дивно, що, знавши про смерть Петлюри, Україна у 1941 році ждала Винниченка...

Де ж починається момент розходження Винниченка з українською владою й з українським суспільством і в чому причина цього? Нема місця про це говорити тут широко: справа складна, але разом з тим і проста. Тому скажемо коротко: основна причина — плян і намір Москви заволодіти Україною і Винниченко, властиво, — перша жертва — болюча жертва — російського імперіялізму. Після повалення гетьманату, Директорія увійшла до Києва. Тут зібрався Трудовий Конгрес, а 22 січня 1919 року відбувся на Софійській Площі урочистий акт проголошення соборности України при активній участі численної делеґації з Галичини — від Західно Української Національної Ради. Нормально, перед Україною стелився широкий шлях внутрішнього упорядкування, розбудови й розквіту. Але ще не скінчився Трудовий Конґрес, а над Україною вже нависла московська хмара. Москва ще ніби не посилала війська, але ставила до України різні вимоги, а, головне, через тисячі аґентів провадила по Україні пропаґанду: мовляв, у Московщині, в Росії, народ уже дістав землю, робітники — усі права і взагалі там запанувало нове щасливе життя, а на Україні Центральна Рада була „буржуазна", проти народу і не переревела земельної реформи, а гетьман і зовсім забрав землю і повернув поміщиків, — отже тільки большевики дадуть українським селянам землю, а робітникам — права і дозволять бідним людям забрати у поміщиків усе, що їм подобається: „грабуй — награбоване!" Розуміється простий неосвічений народ, а ще особливо після поміщицько-німецьких репресій під час Гетьманщини, дуже пильно прислухався до цієї пропаґанди і подекуди явно хилився в бік большевиків. А, тим часом, Москва помалу підсувала і просувала на Україну своє військо.

— Що було робити?

І ось тут Винниченко зайняв позицію: вся справа, мовляв, у соціяльних реформах. Треба ці реформи перевести швидко, радикально, безоглядно, як у Совєтській Росії, тоді московські большевики перестануть мішатись до українських справ і до України. Треба з Леніним і Троцьким переговорювати й вияснити їм, що український уряд такий же революційний, як і російський, а проти Москви нічого не має та воювати з нею — не збирається. Тому — на першому місці — поглиблення революції й догода з Москвою. І ось зарисувалось засадниче розходження між Винниченком і Петлюрою. Петлюра, а за ним українське військо і громадянство оцінили ситуацію цілком по іншому. Москві — Леніну, Троцькому та Чичерину — зовсім не йде про соціяльні реформи на Україні, — вони передовсім хотять знищити незалежність України і заволодіти нею. Тому — не переговори і внутрішна революційна колотнеча, а організація збройної сили і збройний захист України. Військо, д и с ципліна, народна жертвенність...

(Далі буде)

З Життя Громад і Організацій

ГАММОНД, ІНД.

На Народний Фонд

На пущенні в дні 11 березня, що його влаштувала Братство Сестриць при укр. Православній Церкві св. Михаїла, була переведена збірка на Український Народний Фонд. Пожертви зложили як слідує: по $2: о. парох П. Дармаць, П. Пелещенко, П. Вермінський, І. Агафійчук, Е. Демків, Ст. Підчаший та М. Сеник.

По $1: П. Зізоф, М. Ковачев, О. Сарик, К. Мейерс, К. Мильо Б. Вілсон, М. Урядко, Тачалка, П. Адамка, М. Мандзій, З. Пелещенко, М. Бурлука, М. Біндас, А. Сидор, І. Солян, І. Пелещенко. Решту дрібними.

Суму $31,00 відіслано до Українського Конґресового Комітету.

Е. Демків

ПАСЕЙК, Н. Дж.

Свято Т. Шевченка

В неділю, дня 1 квітня 1951 року, Українська Православна Церква відсвяткувала традиційне свято на честь Т. Г. Шевченка.

Свято відбулося заходом церковного хору ім. М. Лисенка з дуже гарно підготованою програмою. Були співи двох хорів, мішаного й жіночого, які перепліталися деклямаціями, як старших так малих хлопчиків та дівчаток, та гарно підготованою інсценізацією з творів Шевченка.

Святочну промову виголосив дуже приступно й зрозуміло новий парох о. В. Олійник, в якій вказав на те злиденне життя нашого народу в тих часах, коли жив Шевченко. Але під впливом вогненного слова нашого пророка відроджувалась пам'ять в народі про давню славу наших предків, — козаків. Виховувались і наслідували Т. Шевченка наші письменники, котрі взорувались на Його творах та виховували цілі покоління нашого народу на тій прекрасній мові, якою писав Т. Шевченко. Приявні нагородили промовця довгими оплесками.

Програма була добре підготовлена. Співи і деклямації випали знаменито. Можна відразу завважити, що хористи із своїм дириґентом п. проф. В. Мельничуком роблять прекрасний поступ, бо до своїх здібностей додають ще й немало праці, що пізнати по добре підготовленій програмі.

Від'ємною стороною є лише те, що таке велике свято не відбувається в злуці з іншими організаціями. Найвищий час, щоби ми всі показали ділом, як ми розуміємо, шануємо й любимо Т. Шевченка.

Присутній

ТРЕНТОН, Н. Дж.

В пам'ять Тараса Чупринки

Заходом 18-того відділу О.-О.Ч.С.У. в Трентоні при співучасті Укр. Катол. Церкви, Пласту і „Самопомочі" відсвятковано перші роковини смерти бл. п. Р. Шухевича-Чупринки, дня 10 березня Жалібною Академією в Словацькій галі при більшій участі публики. Слід згадати, що в українських церквах обох віроісповідань була відправлена панахида за полягглого Героя.

Голова Відд. „Самопомочі" інж. Т. Левицький відкрив свято коротким словом. По відслоненні куртини, як друга точка, виступили пластунки. Сцена була дуже гарно прибрана, задна куліса уявляла ліс, посередині сцени могила, на могилі березовий хрест, а на хресті табличка з написом: 5. 3. 1950. По обох сторонах могили в одностроях стояли пластунки з квітами в руках. Почалася спільна молитва „Боже Великий Єдиний", а по молитві коротка інсценізація. В третій точці був реферат, який виголосив культурно-освітній референт О.О.Ч.С.У. Доповідач учасник змагань у роках 1918-20, говорив про важну боротьбу і геройську смерть ген. Чупринки.

По рефераті д е к л ямувала панна Богданна Гафткович, яка зворушила публику до сліз. По деклямації виступив молодий бандурист М. Фіцай (закарпатець), котрий відіграв на бандурі і відспівав дві пісні УПА. З черги деклямували пластуни Ю. Ґосвич і А. Понятишин.

На закінчення сформований відділ повстанців в однострояx і з українським прапором передефілював біля могили і віддав пошану по-військовому приказу. На приказ командира відділу „почесть дай!" сам схилив прапор над могилою, а присутні відспівали „Ще не вмерла Україна". На тому свято закінчено. Добровільними датками зібрано $20.

Присутній

ТРЕНТОН, Н. Дж.

Шевченківське свято

Українська об'єднана громадськість м. Трентону, відзначила Шевченкові роковини святочним концертом, що відбувся в суботу 24. березня в залі Української Православної Парафії.

Підготовкою і проведенням свята відав святочний комітет, обраний представництвом громадських і церковних організацій. Вшанувати пам'ять Т. Г. Шевченка прибуло понад 200 осіб. Святочний концерт започаткував хор ім. Леонтовича під мистецьким керівництвом п-ні А. Наріжної співом „Заповіту" — гарм. О. Кошиця. А пластуни відчитали гуртову деклямацію „Поклін Тарасові".

Святочну промову виголосив ред. І. Кедрин, який стисло й глибоко-змістовно вияснив значення Т. Шевченка як творця української нації, що відродилась на ідеях Шевченка і змагає до виконання його заповіту — жити вільно у своїй незалежній Соборній Державі.

Найкращою частиною святочного концерту були сольоспіви. П-ні А. Наріжна (сопран) відспівала „Думу про Шевченка", записану нею від сліпого бандуриста. Артист Папс-опери Трентону Н. Самокіш (баритон) відспівав: „Ой Дніпре, мій Дніпре.." муз. М. Лисенка, „Гетьмани" — муз. М. Лисенка та „Ой, гляну я, подивлюся" — муз. Волошина. Старанням святочного комітету в концерті взяли участь гості з Нюарку, артисти української опери й драми: панна Леся Вахнянин (фортепіяно), Юрій Ковінько (тенор), і Михайло Чалий (бас).

Ю. Ковінько відспівав: „Минули літа молодії" — муз. Нижанківського, „По діброві вітер віє" — муз. М. Лисенка, „Молитва" з опери „Запорожець за Дунаєм".

М. Чалий відспівав: „Три шляхи" — муз. Степового, „Минають дні" — муз. М. Лисенка, „Пісня І. Сірка" з п'єси „Про що Тирса шелестіла".

Акомпаніювала всі співи панна Леся Вахнянин.

Всі сольоспіви і фортепіяновий супровід були так високо мистецькими, що справили на слухачів незабутнє враження. Гарною новинкою була і гра на скрипці п-ні Кузик Дори, яка добре виконала „Мелодію ночі" — муз. Дреля.

Кращою деклямацією була п. Докторуки „А. О. Козачковському", а також на належному рівні була деклямація гуртка пластунів і п-ні Сенько М.

Наприкінці хор ім. Леонтовича, що йому завдячується проведення національних свят в Трентоні, відспівав три пісні: „І світає, і смеркає" — муз. Білянського, „Реве та стогне" „Сонце заходить" — муз. Роздольського.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Чистий дохід з концерту в сумі $40 призначений постановою представництва національно-громадських організацій на побудову надгробного пам'ятника на могилу поета Юрія Клена.

Шевченківське свято принесло задоволення не тільки під мистецьким оглядом, а ще й тим, що було спільним, без розбиття цього разу на два табори з двома святами.

І. Сенета

НЮАРК, Н. ДЖ.

Шевченківське Свято в Сетон Гол Університеті

Дня 10. березня ц. р. відбулось Шевченківське свято в міському відділі Сетон Гол університету. Ініціяторами свята були студенти кляси української мови під проводом викладача — д-р Т. Мацькова.

Свято відкрив д-р Мацьків англійською мовою, а відтак виголосив в українській мові доповідь п. з.: „Постать Шевченка на тлі тодішніх соціяльно-політичних відносин". В своїй доповіді начеркнув він в оригінальний спосіб дуже виразисто постать нашого генія.

Другу з черги доповідь виголосила в гарній англійській мові студентка п. А. Сенчій п. з. „Значення Т. Шевченка для України". На вокальну частину концерту зложились продукції хору „Трембіта" під орудуванням п. Добоша і сольо на бандурі п. Юркевича.

Виступ хору зробив надзвичайне враження на присутних — особливо виконання пісні: „Садок вишневий" стояло на високому мистецькому рівні. Талановитий молодий бандурист п. В. Юркевич відспівав пісні „Думи мої" і „Тарасова ніч". Відтак студентка п. Ворковська відеклямувала Заповіт в англійській мові, а хор тим же „Заповітом" і національним гимном закінчив це гарне свято.

В ролі заповідача в англійській мові виступав студент п. К. Саміла. Прибранням салі занимались студенти пп. С. Танчак і Д. Стець. При кінці зроблено спільну знимку всіх присутних (понад 60 осіб).

На тому місці належить зложити подяку за працю так ініціяторам свята з д-р Мацьковим на чолі, як рівнож хористам і молодому бандуристові, що мимо тяжких обставин щоденного життя знайшли час, щоб гідно запрезентувати наші культурні цінності на університетському ґрунті.

Присутний

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Концерт Капелі Бандуристів

У своєму артистичному турне загостила Капеля Бандуристів і до Рочестеру. З усіх місцевостей, де вона побувала, сиплються запальні китиці признання та похвал. Я хотів би докинути і від Рочестеру ще одну китицю.

Не пишу фахової рецензії, бо до цього мені брак даних, а обмежуся лиш до звіту громадянина і мельомана (уже 40 з горою літ минуло, як почав я співати в Перемиському „Бояні" тай співав з перервами більш 30 літ в різних хорах та під різними дириґентами).

Думаю, що слід підкреслити, що Капеля зробила колосальне враження не лиш на нас, українців, але й на американців, яких всетаки трохи прибуло, а було б їх більше, якщоб Капеля концертувала у місцевій театральній салі, але її треба замовляти хоч пів року наперід!

Простора церковна галя була битком набита, а деякі відійшли додому без квитків.

Щодо самого концерту трудно сказати, що було найліпше, бо все було гарне!

Писав недавно один справоздавець, що „Байда" це найліпший твір з репертуару. Та мені крім „Байди" припала до вподоби і „Молитва" із „Запорожця за Дунаєм", а особливо це сольо милозвучного ліричного тенора П. Зайферта. До того й слова цеї молитви промавляють дуже до нашої душі. Так думали і інші, з якими я цю справу обговорював.

Гарні були рівнож і „Блаженства" — комп. Кошиця. В їх тонах вичувалось якусь полегшу та надію, що все таки колись ліпше буде.

Добра була і „Почаївська Божа Мати" збарітоновим сольом П. Садовського. Властиво треба би кожну точку і кожного соліста відмітити, бо кожний з них вносив щось нового, та на це немає змоги. Ще тільки згадаю, що добрим набутком для Капелі є цей молодий (здається 24 - літній) бас.

Про самого дириґента В. Божика не буду нічо писати, бо він моїх похвал і так не потребує! Його тут витали дуже тепло. Та й не диво, бо п. Божик перед обняттям проводу Капелі перебував у нас майже півтора року і багато труду вложив у постановку тутешнього хору.

Щасти Боже, Дорогі Мистці, у дальших Ваших змаганнях. Здобувайте своїм мистецтвом в Америці широкий розголос українській культурі й українським визвольним змаганням.

Петро Зубрицький

ЗАКЛИК

ДО УКРАЇНСЬКИХ МАТЕРІВ

Об'єднання У к р а ї н ських Жіночих Організацій Америки, взявши за своє завдання культурну і освітню роботу серед нашої еміґрації, як і пропаґанду серед американського загалу, не могло не спинитися над складною і важливою проблемою виховання дітей.

Опинившися в Новому Світі, ми зустрілися з багатьма новими, іноді незрозумілими для нас явищами, які часом викликають досить тяжку реакцію з боку окремих індивідуумів. Тяжко пристосуватися до ролі тільки фізичного робітника тим, що раніш працювали розумово; тяжко проходити безмовним і глухим — через незнання мови — повз силу фактів, про які багато хотілося б сказати; тяжко знайти рівну середню лінію поміж стисло організованим життям в таборах і абсолютною особистою свободою в Америці. Дорослі проходять час пристосування тяжко, а ще тяжче дається це дітям.

Нові основи виховання, нові правила поведінки школярів у школі і з учителями, нові поняття, нова мова, що потроху починає розгорожувати дітей від батьків, — все це проходить через дитячу душу непомітно назовні, але карбується у психіці, як певна травма, що потребує більшого чи меншого часу на те, щоб загоїтися.

З другого боку обставини життя складаються так, що мама, найближчий друг і виховник дитини, саме в цей критичний час входження у нове життя, віддалюється від неї. Віддалюється через те, що мусить працювати поруч з батьком, щоб заробити на прожиток, щоб поставити матеріяльні підвалини під побут родини.

В зв'язку з цим, в багатьох родинах питання виховання, підходу до дитини, ставлення до школи і американської системи виховання, — перетворюються на певну кризу у родинних відносинах, — і часто мама в розпуці вже не знає, як їй ближче підійти і як краще вплинути на дитину.

Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки, зваживши всі обставини, вирішило, що тепер, по одному-двох роках досвіду, вже можна зробити певні висновки і шукати розв'язки і вірного підходу, як педагогічного, так і організаційного. Ясно, що ми насамперед мусимо з'ясувати самі для себе ті проблеми і питання, які нам найбільше дошкулюють, а потім подумати і над тим, яким способом мусимо ми поставитися до дітей і до наших з ними відносин, щоб це входження в нове життя не сталося кризою для них, ані заклало б підвалини розкладу чи розколу у наших родинах пізніше, коли діти почнуть підростати.

Тому ОУЖ звертається до всіх українських матерів із закликом, присилати нам свої питання, свої проблеми, свої болі, незадоволення чи навпаки признання до тих чи інших фактів у системі виховання і школи.

Проаналізувавши їх, ОУЖ плянує низку нарад і розмов між матер'ями і педагогами — як ураїнськими, так і американськими, які напевно зможуть багато вияснити, порадити і дати напрямок у нашій виховній роботі в Америці. Багато проблем в Америці уже вирішено, але ми просто не знаємо способу і ходів до того, щоб дістати потрібну пораду чи підтримку.

Смілива аналіза і міцна зорганізованість вже не раз рятували українську громаду в різних ситуаціях і безперечно можуть зарадити і тепер, коли йдеться про те, щоб нам не втратити наших дітей не то що для України, але і для їх родин перш за все.

Писати просимо на адресу:

United Ukrainian Women's Organisation of America
P. O. Box 318 Cooper Station
New York 3, N. Y.

Листи для вивчення будуть передруковані без імен, тільки з ініціялами,

Головна Управа ОУЖ Америки

ДО ТИЖНЯ БУДЕ ВИРІШЕНА ДОЛЯ СОВЄТСЬКО-АЛІЯНТСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ

Вашинґтон. — Злучені Держави прийшли до заключення, що треба підождати ще один тиждень на закінчення нарад делеґатів чотирьох потуг у Парижі, які мають установити денний порядок для конференції міністрів закордонних справ Росії, Америки, Франції й Англії. Ці вісті привіз мабуть американський загальний амбасадор, Чарлс Е. Болен, який повертається до Парижа. Теперішні тимчасові наради почалися 15 березня і зазначилися невдачею у намаганні дійти до порозуміння між Заходом і Сходом.

РЕЗОЛЮЦІЇ і ПРИВІТИ

Високошкільного З'їзду Українського Вільного Університету, що відбувся дня 24. лютого 1951 року

Професори, доценти, викладачі і асистенти Українського Вільного Університету, а також його абсольвенти, студенти і прихильники, що перебувають на терені ЗДА і в Канаді, схвалили на Високошкільному З'їзді УВУ в Ню Йорку дня 24 лютого 1951 року такі резолюції і привіти:

1) Український Вільний Університет в Мюнхені (давніше в Празі) впродовж тридцяти років свого існування з великим успіхом здійснював своє завдання офіційного репрезентанта вільної української науки перед світом і головного виховника українського фахового і наукового доросту.

Своєю науковою і педагогічною діяльністю Український Вільний Університет здобув цілком заслужено признання не тільки українського суспільства, але й чужих наукових і урядових чинників в Европі і в Америці, при чому слід окремо відзначити признання нашій єдиній Альма Матер повних університетських академічних прав декретом баварського міністерства освіти й віровизнань дня 16 вересня 1950 р.

2) З уваги на загальнонаціональні заслуги і досягнення Українського Вільного Університету вся українська еміграція повинна всебічно, духово і матеріяльно, його підтримати.

Звертаємося до всього українського громадянства в ЗДА і в Канаді, а зокрема до його керівних громадських організацій, з закликом до ширшого розгорнення і підтримання акції допомоги українській науці взагалі, а зокрема Українському Вільному Університетові.

3) На терені ЗДА і Канади перебуває значна кількість науково-педагогічного складу УВУ, а також його абсольвентів, студентів і прихильників. Вважаємо за потрібне тісніше їх згуртування для вдержання зв'язку з центром Українського Вільного Університету і для допомоги йому, а також для організації наукової праці та затіснення ділових і товариських відносин.

4) Тому й признаємо корисність дотеперішньої праці тимчасового Комітету членів і прихильників УВУ та вважаємо доцільним продовжувати його діяльність у напрямі перетворення Комітету в статутове Товариство прихильників УВУ з допомоговими і культурно-громадськими завданями.

Звертаємося до всіх прихильників Українського Вільного Університету в ЗДА і в Канаді, а зокрема до його абсольвентів і студентів, з закликом до співпраці.

5) Для встановлення тісніших зв'язків членів науково-педагогічного складу УВУ з центром у Мюнхені, пожвавлення їхньої наукової і педагогічної праці, а також для інформації американського наукового світу про українську культуру — вважаємо за доцільне розпочати підготовку для заснування асоціяції професорів, доцентів, викладачів і асистентів УВУ, що перебувають на терені ЗДА і в Канаді.

6) З'їздом поповненому Комітетові членів і прихильників УВУ доручаємо: а) поширити членство Комітету на всіх членів і прихильників Українського Вільного Університетів, що проживаювь в ЗДА і в Канаді, б) звернутися до Сенату УВУ з проханням про організацію в ЗДА і в Канаді іспитових комісій УВУ, в) розпочати підготовку для влаштування періодичних університетських викладів, які давали б у Ню Йорку члени УВУ.

7) Вітаємо з Ювілеєм 30-річ-Вільний Університет в Мюнхені на чолі з ректором проф. д-ром І. Мірчуком, проректором проф. д-ром Ю. Панейком і деканами проф. д-ром Г. К. В. Щербаківським і проф. В. Гришком, а теж українські центральні асосіяції — Наукове Товариство ім. Шевченка і Українську Вільну Академію Наук.

Вітаємо гаряче голову Кураторії Українського Вільного Універнитету — єпископа д-ра Івана Бучка і дякуємо йому за його всебічну підтримку нашого Університету.

Окремо вітаємо Сенатора Стассена, президента Пенсилванського Університету, і дякуємо йому за його прихильність для української справи.

Учасники Високошкільного З'їзду УВУ.

● РОЗШУКИ ●

П. АЛЛА КУТЕПА зволить негайно зголоситься до ЗУАДКомітету в справі стипендії.
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
45 De Long Bldg., 13th & Chestnut Sts.
Philadelphia 7, Pa.

Пошукую своїх сусідів зі старого краю, а саме: М. БОСАК, Н. БОСАК і М. ҐРИЦЬ зі села Поляна, пов. Перемишль, Зах. Україна.
ІВАН ХОМІЧАК
син Миколая
329 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.

Пошукую МИКОЛУ ФЕРЕНЦ зі села Малий Заланів, повіт Рогатин, Галичина. Пошукує МИРОН ФЕРЕНЦ, син Миколи Ференц. Моя адреса:
14 FIRST AVENUE (Apt. 15)
New York 3, N. Y.
Краєві газети прошу про передрук.

● РЕАЛЬНОСТИ ●

З причини смерти мужа продаю ДІМ з 5-ма кімнатами і гросернею в Jersey City. По ближчі інформації телефонувати між 4—9 p.m. до DEleware 2-8530.

● Книжки-Журнали-Картки ●

СЕНАТОР ЗГАДУЄ ПРО МОЖЛИВЕ ВИКОРИСТАННЯ АРМІЇ ЧІЯН КАЙ-ШІ

Вашинґтон, 15 квітня. — Поширення Корейської війни, як цього домаґається ген. Доґлес МекАртур, може довести до нещастя, остерігав крізь радіо асистент секретаря стейту, Дін Роск у дискусії з конґресменами над закордонною американською політикою з нагоди відставки генерала. Зате сенатор Джан Спаркман, демократ і прихильник теперішньої адміністрації, заявив у дискусії, що серед теперішнього положення армія Чіян Кай-Ші має своє призначення і може бути своєчасно використана у війні проти комуністів, одначе ця хвилина ще не наспіла. Роск обороняв політику адміністрації Трумана, подаючи причини, чому війну треба зльокалізувати в Кореї. Він казав, що не можна Кореї покинути, бо це заохотило б комуністів до дальшої аґресії, а знову не можна піти війною до Манджурії, щоб не викликати світової війни. Він признав, що таку політику не легко вести і важко її вияснити, одначе це єдина політика, яка може призвести до миру. У Китаю, казав він, населення залякане жахливими втратами вояків на полі бою, а це може буди підставою до мирових настроїв.

ЖИДИ ПРОТИ ЖИДІВСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

Шікаґо. — Американська Рада для Жидівства одноголосно натаврувала провідників жидівського націоналізму, які намагаються переконати жидівську молодь в Америці, що Держава Ізраїля є „рідною землею" американської жидівської молоді. Рада стоїть на становищі, що національність і політика це два різнородні поняття і що національність їхніх членів є американська, а релігія жидівська. Після триденвних нарад конференція прийняла резолюцію, заявляючи, що жидівський націоналізм є підступним способом викликати між жидівською молодю в Америці сепераці́ю і нахил еміґрувати до Ізраїля як до „свого рідного краю". Інша резолюція таврує провідників Ізраїля, які хочуть мобілізувати американських жидів до створення блоку для перебрання економічної й політичної відповідальности за долю Ізраїля.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє всіх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 21. квітня, о год. 8-мій ввечорі, в парафіяльній залі, 28 Іст 7. вул. Присутність всіх членів побажана. Будуть звіти урядників за перший квартал і інші важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівняти свої вкладки. — Уряд:

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. квітня, в год. 1-ій пополудні, в У. Н. Домі, 4655 Мартін вул. Обовязком всіх членів є прибути на означений час, бо будемо мати важні справи до полагодження. Так само просимо ново прибулих громадян, щоб прийшли і вписались до Бр. і до У. Н. Союзу. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. квітня, в год. 1-шій пополудні, в домі Тов. У. А. Горожан, 847 Н. Френклин вул. Проситься членів прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Подається до відома членам, що секретар переноситься на іншу адресу, а саме: 7424 Battersby St., Philadelphia 35, Pa.

СТЕМФОРД, КОНН. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. квітня, в год. 2. пополудні, в церковній галі, 135 Greenwich Ave. Проситься всіх членів прибути на збори і вплатити належні вкладки. Рівночасно пригадується всім членам, що загальні збори відділу відбуваються кожної неділі в місяці після 15-го. — За управу: В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; В. Палідвор, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 21. квітня, в год. 7:30 ввечорі, в галі У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30 Еве. Проситься всіх членів і члениць прибути на збори. Контр. комісія здасть звіт за перший квартал. Довгуючих членів проситься вирівняти свій залеглий довг. Проситься всіх українців, які ще не є членами У. Н. Союзу, прийти і вписатися в члени. — За уряд: М. Ґалан, предс.; Г. Василик, кас.; П. Баринч, секр.

Для кращого завтра купуйте Бонди Перемоги.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 17. березня 1951 р. помер у 73. році життя по довгій недузі довголітний член Тов. Запорозька Січ, від. 367 У. Н. Союзу в Рачестер, Н. Й.,

МИКОЛА МЕЛЬНИК.

Покійний родився в селі Кадобна, пов. Калуш, Західна Україна. Був членом Тов. і Союзу від січня 1923 р. Полишив у смутку жінку Марію і сина Михайла, а 3 дітей у краю, Анну, Марію й Василя.

Похорон відбувся 20. березня від церкви св. Йосафата при участи членів Тов. і приятелів. — В. Й П.! В. Попович.

Дня 8. квітня 1951 р. померла на удар серця в 64 році життя

МАРІЯ ГРИНЬ,

členиця Тов. Просвіта, від. 129 У. Н. Союзу в Ґвайтстон, Н. Й.

Покійна походила з міста Рогатина, Зах. Україна. До Товариства вступила 1929 р. і була щирою і активною громадянкою. Оставила в смутку мужа Івана, синів Антона і Франка, дочку Зофію і 6 внуків.

Похорон відбувся 11. квітня з дому жалоби до костела св. Луки в Ґвайтстон, а відтак на цвинтар св. Марії в Флошинґ. — В. Й П.!
М. Дзярський, секр.

ТАРЗАН, ч. 2573. Міркування Тора

FROM GRIDLEY'S DESCRIPTION, THOAR RECOGNIZED THE GORGE FROM WHICH JANA HAD VANISHED. THEY TURNED BACK TO PICK UP HER TRAIL. AMONG JAGGED PEAKS, THOAR LED THE WAY. WHEN THEY WERE HUNGRY THEY ATE; WHEN THEY WERE TIRED THEY SLEPT. FOR A LONG TIME THEY TRUDGED ONWARD.

"THE TRACKS OF MANY BEASTS," THOAR POINTED OUT, "HAVE OBLITERATED ANY SIGN THAT MAY HAVE BEEN HERE. WE MUST SEEK FARTHER."

"WE SHALL GO TO THE LAND OF THE PHELIANS," THOAR DECIDED. "THOUGH WE MAY NOT FIND JANA, WE SHALL AVENGE HER."

З опису Ґрідлія Тор пізнав просмик, з якого Яна пропала. Вони повернулися взад, щоб найти слід. Серед гострих шпилів Тор вів уперед. Коли вони зголодніли, тоді харчувалися. Коли були втомлені, клалися спати — і так мандрували довго.

„Сліди багатьох звірят" — показав Тор — „затерли багато знаків, які могли тут бути. Нам треба дальше шукати".

„Підемо до країни волохачів" — вирішив Тор. „Може й не найдемо Яни, одначе ми її помстимо".